bij God. De Schrift zegt ons, dat het God is, die in ons werkt beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen, en dat wij juist daarom onze eigen zaligheid moeten werken met vreezen en beven. Dat klinkt wonderlijk en toch is het zoo. Maar Gilles dacht alleen aan het eigen werk en daardoor kon het niet goed gaan.

Doch noch hij noch vele anderen — de nicht uitgenomen — merkten daarop. Integendeel menigeen verblijdde zich dat de dood van de moeder zulk een gunstige uitwerking had gehad op den zoon, die nu vooreerst niet meer de wereldsche vermaken najoeg, maar het betere zocht. Doch schijn bedriegt, bedriegt ook wel hem die den schijn heeft, zelf.

Niet lang na moeders dood kreeg de jonge koopman een brief van welks inhoud hij vreemd opzag. Hij las namelijk dat zijn naaste buur, een juffer die onlangs was gestorven, aan hem of eigenlijk aan zijn moeder, al haar baar geld had vermaakt. Dit was uit dankbaarheid voor de vriendschap die deze dame jarenlang van Gilles' moeder had ondervonden.

Zes honderd gulden was nu wel juist geen groote som — schoon toen wel wat meer waard dan nu — maar toch was onze vriend recht in zijn schik toen hem zoo zoo blanke drieguldens werden toegeteld. Hij haastte zich het aan Piet te melden, die natuurlijk als mede erfgenaam recht had op de helft. Piet vond het eveneens best, doch stelde zijn broer voor, de 300 gulden die hem, Pieter, toekwam tegen vijf ten honderd ter leen te nemen. „Je kunt er dan in den handel veel meer meé verdienen," schreef Piet, „en als je vijf ten honderd wat hoog vindt, moet je bedenken dat ik in de eerste jaren niet om terugbetaling zal vragen als ik trouw de rente van je krijg".

„Piet wordt erg uitgerekend", dacht Gilles, maar ik zal toch 't maar zoo doen. Ik heb in alle geval nog ƒ 300 voor mij. Die kan ik besteden naar goedvinden."

Tot eer van Gilles dient gemeld, dat hij eerst de armen behoorlijk van het verkregen geld bedacht, en toen voor nicht een mooien zijden „Sak" kocht, een vrij wijd opperkleed voor de vrouwen in die dagen. Doch hij had nog heel wat over en nu kwam bij hem een gedachte op, die hij al vroeger had gekoesterd.

Zooals ik zei, had onze vriend in het huis van Wiebold omgang gekregen met lieden die eigenlijk ver boven zijn stand waren, doch vriendelijk met hem omgingen, wijl hij de gast was van den heer des huizes. Dit had, gelijk we zagen, onzen man wel wat in de hoogte gestoken en hem met hoogmoedige gedachte vervuld. Die waren niet verminderd, nu Gilles, na moeders dood, als 't ware onbeperkt heer in huis was.

Nu was er kort geleden te Utrecht — gelijk op andere plaatsen — een genootschap of societeit opgericht, die men „t Letterlievend Genootschap" noemde. Daarin kwamen deftige burgers bijeen, om zich, zoo als men dit noemde te oefenen, te weten in de dichtkunst, in het voordragen enz. Later werd ons land als 't ware met zulke societeiten of genootschappen vervuld, waar men vaak zijn eigen stukken of verzen voordroeg, wedstrijden gehouden werden en de een het werk des anderen beoordeelde. Veel nut hebben die kringen echter niet gesticht. Dat er echter ook waren die goed werkten, althans nuttig waren, kunt gij zien achter in het Psalmboek. Daar staat namelijk, dat een aantal der Psalmen zijn berijmd door het genootschap Laus Deo Salus Populo (wat zeggen wil dat men Gods eer en het heil des volks bedoelt). En nu zijn veelal de psalmen van dit genootschap de best berijmde.

Hoe het genootschap te Utrecht heette weet ik niet, maar wel dat maar niet zoo iedereen er lid van kon worden. Ten eerste wijl het nog al duur was, ten tweede omdat de leden niet anders dan even deftige lieden als zij in hun kring wilden zien. Alleen als iemand geacht werd heel knap in de letterkunde te wezen, maakte men wel eens uitzondering.

Gilles zou dan ook zeer zeker geen lid hebben kunnen worden, als de vader van zijn vriend Wiebold, welke heer zelf ook lid was, hem niet had geholpen. Toen Gilles hem vroeg hem den weg te openen, was de oude heer dadelijk bereid en zoo kreeg Gilles een hartewensch vervuld en was zijn ijdelheid bevredigd, al maakte hij zichzelf wijs, dat hij toetrad om kennis en wijsheid op te doen. Dit werd trouwens van elk lid gedacht of althans verwacht. 't Kostte wel veel geld, vooral in het eerste jaar, maar „voor wat moet wat."

Den eersten avond toen Gilles in het genootschap kwam, waar de voorzitter hem met een heel lange, heel deftige toespraak welkom heette, gevoelde hij zich minder op zijn gemak en ook dat hij als burgerjongen hier minder paste. Doch al spoedig werd al zijn aandacht geboeid, doordat een heer in een spreekgestoelte ging staan en met luide stem begon te lezen, wat hij een treurspel noemde en getiteld was „Cerinthia en Kalobis". Veel begreep Gilles er niet van; wel duurde de voorlezing heel lang, schoon het stuk nog maar ten halve werd gelezen. Toen echter volgden luide toejuichingen en Gilles deed daar aan wakker mee, misschien wel uit vreugd dat het uit was.

HOOGENDIJK.

Gereformeerde Gezindheid

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Duurswoude, T. Hoekstra, cand. te Urk. — Herkingen. J. W. J. Addink, cand. te Delft. — Harlingen, B. van der Werf, te Grootegast. — 's-Gravenmoer, G. J. D. Aalders, te Dussen. — Oudkerk a/d IJssel, R. Looman, te Geldermalsen.

BEDANKT: Axel (A), G. H. A. van de Vegte, te Dirkshorn. — Souwerd, K. R. M. Veldman, te Garrelsweer.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Grootebroek, H. J. v. d. Zee, te Beusichem. — Serooskerke, D. Müller, cand. te Amsterdam. — Borger, J. Klugkist, te Midlum. — Oostkuizen, J. W. Poort, te De Rijp. — Rotterdam, (vac.-Lammerts van Bueren), D. J. van Aalst, te Amersfoort. — Kropswolde, J. T. Huisman, te Schildwolde. — Westerbork, E. T. de Boer, te Westerbork.

AANGENOMEN: Goes, J. Schuller, te Amerongen. — Muiden, K. P. Datema, te Zoeterwoude. — Kraiingen, J. E. van der Valk, te Leerbroek. — Heemstede, A. H. de Hartog, te Ommeren.

BEDANKT: Hoogezand, B. Graafsma, te Stiens. — Wijnaldum, F. H. G. van Itterson, te Spankeren. — Westerbork en Adsard, E. T. de Boer, cand. te Witmarsum. — IJsselmuiden, J. C. Klomp, te Hillegersberg.

Ds. R. van Giffen, te Garijp, emer. predikant, heeft zich weder beroepbaar gesteld in de Geref. Kerken en is mitsdien bereid de vacante kerken voor te gaan in den Dienst des Woords.

Advertentiën.

Heden overleed tot onze diepe droefheid onze innig geliefde Moeder en Behuwdmoeder

Baronesse VAN HEECKEREN VAN BRANDSENBURG,
geb. GODIN DE PESTERS,
eerder Douairière Jhr. F. WITTEWAAL VAN STOETWEGEN.

Vrouwe A. J. DU MARCHIE VAN VOORTHUYSEN,
geb. WITTEWAAL VAN STOETWEGEN.
G. J. E. DU MARCHIE VAN VOORTHUYSEN.

Utrecht, 27 October 1905.

Onze lieve Echtgenoote, Moeder en Grootmoeder,

M. STEHOUWER—DE KONING,

ging heden, in den ouderdom van ruim 76 jaren, in tot de ruste die overblijft voor het volk van God.

H. STEHOUWER.
G. B. STEHOUWER.
N. W. STEHOUWER—VELTHUIS.
H. W. STEHOUWER.
N. J. G. STEHOUWER.
M. A. H. STEHOUWER.

Zwijndrecht, Maasthuis, 31 October 1905.

Tot mijne diepe droefheid is na een langdurig doch geduldig lijden in den ouderdom van bijna 85 jaren in de Maria Stichting alhier overleden mijne innig geliefde Moeder Mevrouw de Weduwe

H. SCHOO,

geboren Jonkvrouwe JOHANNA DIDERICA ADELAIDE CHARLOTTE VON SCHMILT AUF ALTENSTADT,
eerder Weduwe van den WelEd. Gestr. Heer N. MOERLAND,
Officier van gezondheid 1ste kl. der Kon. Nat. Marine.

G. MOERLAND,
Rector.

Haarlem, 1905.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Bij HÖVEKER & WORMSER, Amsterdam, is ter perse:

„Loof den Heere, mijne ziel!"

REDE gehouden in den dank en bedestond bij gelegenheid van het 25-jarig jubileum der Vrije Universiteit te Amsterdam, in het Concertgebouw op Donderdag 19 October 1905.

— DOOR —

Ds. P. A. E. SILLEVIS SMITT.

Homoeopathische Apotheek
van ALBERT SOMMER,
Amsterdam Heiligenweg, hoek Singel.
Grootste Inrichting in Nederland.
Voor Asthmalijders: BIERS Sigaretten; onovertroffen succes, 24 stuks ƒ 0.50.
HENSELS TONICUM voor Zenuwlijders, per fl. ƒ 1.20.
HAMAMELIS, tegen aambeien, per kuur ƒ 1.85.
Spijsverteringstabletten, per flacon ƒ 0.75.
ARNICA HAAROLIE, tegen het uitvallen van het haar, per fl. ƒ 0.80 en ƒ 1.10.
Huisapotheken, met handleiding ƒ 5.50.
Hoesttabletten, beproefd bij drogen hoest, flac. ƒ 0.60.
Winterhandenzalf, per doos ƒ 0.35.
Franco en gratis prijscourant en brochures.

G. A. GOLDSCHMEDING,
Warmoesstraat 141 en Keizersgracht 305,
AMSTERDAM.

Altijd groote sorteering
Piano's
van af ƒ 100,
Orgels
van af ƒ 45.
Vraag catalogi en conditiën voor huur, ruil en betaling.

Zeer in het belang
van hunne gemeenten, worden H. H. Predikanten, Kerkvoogden en Kosters attent gemaakt op het gebruik van Gloed voor stovenverwarming. Geen klachten meer over den ongezonden damp (oorzaak van hoofdpijn enz.) bij 't gebruik van Gloed. Vraagt prijsopgaaf aan de Gloedpakkerij „de Krater", A. LATENSTEIN VAN VOORST, Amersfoort.

Vraag, alvorens gij op een Scheurkalender inteekent, bij uwen Boekhandelaar ter inzage het schild en de proeve van bewerking van den **Geïll. Chr. Scheurkalender.** (Uitgave van *J. N. Voorhoeve, den Haag.*) In dezen Kalender komen voor **12 fraai geïllustreerde BRIEFKAARTEN.** Ieder kooper heeft recht op een geïll. **PREMIEBOEK** groot ± 160 bladz., onder den titel:
VERLOREN SCHATTEN.

Heden verschijnt:
De jongste methode voor de verklaring van het Nieuwe Testament.
REDE bij de overdracht van het Rectoraat aan de Vrije Universiteit op 20 October 1905.
DOOR
P. BIESTERVELD.
Prijs ƒ 1.25.
Kampen. J. H. BOS.

Het nieuwe boek van
JOHANNA BREEVOORT
Tot het Licht
zal nog vóór 5 December a.s. verschijnen als tweede deel van den loopenden jaargang der **Bibliotheek voor Hoofd en Hart.**
Prijs van dezen jaargang: **DRIE** Gulden; en van dit boek afzonderlijk:
ƒ 1.90; in prachtband ƒ 2.40.
D. A. DAAMEN, Rotterdam.
Uitgever.

Uitgave JULIUS ROTHENANGER's Muziekhandel,
Amsterdam, Rembrandtplein 32.
A. POMPER,
Unser Vater (Onze Vader)
Voor zang. Piano of Orgel ƒ 0.45.
Alom verkrijgbaar of na ontvangst van het bedrag bij den Uitgever.

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN,
DAMRAK 60 en DAM 15–17.
Koopen en verkoopen **EFFECTEN** en vreemde **COUPONS.** Wisselen Gouden en Zilveren **MUNTEN** en vreemde **BANKNOTEN.** Sluiten **PROLONGATIËN** en **BELEENINGEN.** Nemen gelden à **DEPOSITO** tot dagelijks vast te stellen rentekoers.

DR. A. KUYPER.
TWEEDE PAKKET.
Na ontvangst van postwissel ad ƒ 3.60 waaron te vermelden „pakket Dr. A. K. II", zenden wij franco per post een tweede pakket, bevattende 20 geschriften van Dr. A. KUYPER, ter waarde van ƒ 8.25.

I. **Afwerping van het juk der Synodale hiërarchie.** I Bekendmaking van den Amsterdamschen Kerkeraad. II. Bericht van Reformatie. III. Verklaring der ontzette Kerkeraadsleden. Ten dienste van den Kerkeraad gesteld. . . . . ƒ 0.15
II. **Bedoeld noch gezegd.** Schrijven aan Dr. J. H. GUNNING Jr. . . . . „ 0.60
III. **De arbeiderskwestie en de Kerk.** Een woord over het sociale vraagstuk. Naar het Hoogduitsch. Met een inleidend woord van DR. A. KUYPER . . „ 0.40
IV. **De Bartholomeusnacht** . . . . . „ 0.35
V. **De Kerkelijke Goederen** . . . . . „ 0.20
VI. **De Schoolkwestie,** No. 1—5. 1875 . . . . . „ 0.50
No. 1. Naar aanleiding van het onderwijsdebat in de Kamer. Redevoering van Dr. A. KUYPER in de zitting der Tweede Kamer van 7 December 1874.
„ 2. De scherpe resolutie en het decretum horribile.
„ 3. Grieven tegen de schoolwet en het geheim verraden.
„ 4. Het redmiddel.
„ 5. De schoolwet voor de vierschaar van Eu opa.
VII. **De werking van Art. 23** . . . . . „ 0.25
VIII. **Dr. Kuyper voor de Synode.** Eene bijdrage tot de kennis van onze Synodale organisatie . . . . . „ 0.30
IX. **Ex ungue leonem,** ofte Dr. Doedes' methode van symboolluitlegging op een enkel cardinaal punt getoetst. . . . . „ 0.25
X. **Gereformeerd Kerkelijk Congres.** Het juk der tweede hiërarchie. Drie referaten, op den 11den Januari 1887 in „Frascati" voorgedragen door Dr. F. L. RUTGERS, Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN en Dr. A. KUYPER. „ 0.60
XI. **Handenarbeid** . . . . . „ 0.15
XII. **Het verg ijp der 17 Ouderlingen.** Memorie van den Amsterdamschen Kerkeraad der Ned. Herv. Gem. in zake het adres van de H. H. G. H. KUYPER c. s. voor den Kerkeraad gesteld. Tweede druk . . . . . „ 0.30
XIII. **Laatste woord** tot de conscientie van de leden der Synode, door de vervolgde leden van den Kerkeraad van Amsterdam, te hunnen dienste opgesteld. . . „ 0.10
XIV. **Liberalisten en Joden** . . . . . „ 0.50
XV. **Contra-Memorie** in zake het Amsterdamsche conflict, volgens opdracht van de geschorste leden van den Kerkeraad in gereedheid gebracht door Dr. A. KUYPER en Dr. F. L. RUTGERS. Tweede druk. Met „Openbaar schrijven aan de Algemeene Synode" . . . . . „ 0.90
XVI. **„Onnauwkeurig"?** Aan „Het Vaderland" inzake Mr. W. H. DE BEAUFORT's verweerschrift . . . . . „ 0.90
XVII. **Proeve van pensioenregeling voor werklieden en huisgelijken** . . . „ 0.40
XVIII. **Calvinisme en Revisie** . . . . . „ 0.50
XIX. **Scolastica II.** Om het zoeken of om het vinden, of het doel van echte studie „ 0.40
XX. **De Crisis in Zuid-Afrika.** Uit de „Revue des deux mondes". Vertaald door C. K. ELOUT. . . . . „ 0.50
ƒ 8.25

Op den postwissel ad ƒ 3.60 vermelden: „Pakket Dr. A. Kuyper II."

Amsterdam,
Pretoria—Potchefstroom.
HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering,
gevestigd te
Amsterdam, Keizersgracht 547—549,
sluit alle Kapitaals-verzekeringen, Weduwe-pensioenen, Lijfrenten, enz.

Verschenen:
Geleerdheid en Wetenschap.
REDE
uitgesproken bij de opening der lessen aan de Vrije Universiteit te Amsterdam op 20 September 1905 door
Dr. H. BAVINCK.
Prijs ƒ 0.40.
Amsterdam,
Pretoria—Potchefstroom.
Höveker & Wormser.

Lijders aan Dauwworm.
ook die welke tot dusverre nergens genezing vonden, vragen gratis prospectus en betrouwbare attesten.
C. W. ROLLE,
Altona—Bahrenfeld.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Contributiën:

Door den heer H. Zijlstra te Heerenveen ƒ 43.00; door het Locaal comité te Amsterdam 2e storting ƒ 1200; van den heer H. W. te U. ƒ 25; door den heer P. Boone te Koudekerke uit Biggekerke ƒ 3; uit Koudekerke ƒ 50; uit Meliskerke ƒ 7.50; uit Ritthem ƒ 1; uit O. en W. Souburg ƒ 49.75; uit Zoutelande ƒ 1; samen ƒ 113.25; door den heer G. Kuypers te Vrijhoeve Capelle ƒ 16.50; door den heer C. A. van Dis te Fijnaart uit Fijnaart ƒ 37.50; uit Heiningen ƒ 3.50; uit Willemstad ƒ 28.50; samen ƒ 69.50; door den heer Jn. Plas Jzn. te Purmerend 1e storting ƒ 59.75; door den heer H. Breedveld te Ouderkerk a. d. Amstel ƒ 6; door den heer W. S. J. Tenkink uit Doetinchem ƒ 6.50; uit Gendringen ƒ 1; uit Silvolde ƒ 5; uit Zelhem ƒ 10; samen ƒ 22.50; van M. te U. ƒ 10; door den heer H. Ornel te Barchem uit Barchem ƒ 1; uit Geesteren ƒ 5.50; uit Gelselaar ƒ 19; uit Laren ƒ 46; uit Lochem ƒ 17.50 samen ƒ 89; door den heer Isaac Simonse te Veere ƒ 8; door den heer L. de Hoog Mzn. te Zuidland ƒ 32.25; door den heer D. A. Jaarsma te Lemmer uit Eesterga ƒ 1.50; uit Follega ƒ 1; uit Lemmer ƒ 57.50 samen ƒ 60.

Aan Collecten (voor de Theol. faculteit): Van de Ger. Kerk te Herwijnen ƒ 7.11½; van idem te Poederoyen ƒ 1.22; van idem te Gameren ƒ 4.83; van idem te Geldermalsen ƒ 5.63; van idem te Zalt-Bommel ƒ 6.85; van idem te Tiel 6.54½ en ƒ 5.67; samen ƒ 12.21½; van idem te Hoensa Driel ƒ 1.11; van idem te Emmatil ƒ 7; van idem te Grootegast 6.46½; van idem te Zevenhuizen ƒ 6.12; van idem te Kornhorn ƒ 2.34; van idem te Zalt-Bommel ƒ 1.58; van idem te Appelscha ƒ 9.90; van idem te Roden ƒ 4.40; van idem te Assen ƒ 31.07; van idem te Smilde A ƒ 6.13; van idem te Vries ƒ 5.07; van idem te Zuidlaren 7.78; van idem te Smilde B ƒ 1.75; van idem te Gasselternijveen ƒ 8.15; van idem te Haulerwijk ƒ 2.79; van idem te Baflo ƒ 14.55; van idem te Houwerzijl ƒ 9.54; van idem te Leens ƒ 16; van idem te Pieterburen ƒ 4.02; van idem te Middelstum ƒ 43.63½; van idem te Schouwerzijl ƒ 17.97; van idem te Uithuizen ƒ 17.80; van idem te Uithuizermeeden w. g. ƒ 17.79; van idem te Uithuizen o. g. ƒ 14.12; van idem te Ulrum ƒ 14.24; van idem te Warffum ƒ 9.45; van idem te Winsum ƒ 11.87; van idem te Zoutkamp ƒ 10.70; van idem te Renkum ƒ 9.14; van idem te Arnhem B ƒ 45.48; van idem te Renkum ƒ 9.14; van idem te Antwerpen ƒ 8.20; van idem te Bolnes ƒ 8.88½; van idem te Brussel ƒ 19.65; van idem te Heinenoord ƒ 8.41; van idem te Puttershoek ƒ 3.62½; van idem te Westmaas ƒ 7.89; van idem te Zwijndrecht ƒ 25; van idem te Nijmegen ƒ 14.59.

Aan Schenkingen:

Door de Ger. Jongeds. vereen. te Schiedam „Onze Verwachting is van den Heere" ƒ 5.

Voor de Medische faculteit:

Door den heer H. Zijlstra te Heerenveen uit Luinjeberd ƒ 2.50.

H. W. VAN MARLE Jr.
Penningmeester.
Amsterdam, Keizersgracht 162.

Boek- en Courantdrukkerij
DE ROEVER KROBER & BAKELS,
Amsterdam.

Zondagsschoolbesturen.

Vraagt gratis en franco toezending van onze aanbieding van boekjes door de beste Kinderschrijvers en -schrijfsters tot veel lager prijs dan ergens elders. De Catalogus bevat:

5 verschillende boekjes van ƒ 0.50, thans voor ƒ 0.12½ per stuk,
5 „ „ „ - 0.40, „ „ - 0.10 „ „ „
21 „ „ „ - 0.30, „ „ - 0.07½ „ „ „
26 „ „ „ - 0.25, „ „ - 0.06¼ „ „ „
29 „ „ „ - 0.20, „ „ - 0.05 „ „ „
26 „ „ „ - 0.15, „ „ - 0.05 „ „ „

Stellen van deze 112 boekjes ter totale waarde van ƒ 27.–, verzenden wij franco na ontvangst van postwissel ad ƒ 7.– per stel.

Alle boekjes zijn nieuw en voorzien van geïllustreerden omslag en 1—3 plaatjes.

Amsterdam.
Pretoria—Potchefstroom.
HÖVEKER & WORMSER.